

Изх. № 02-00-32 / 25.07.2011 г.

ДО

Г- Н ОГНЯН СТОИЧКОВ

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО, НАУКАТА И
ВЪПРОСИТЕ НА ДЕЦАТА, МЛАДЕЖТА И
СПОРТА**

ОТНОСНО: Общ проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТОИЧКОВ,

В общия проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование са предложени промени, в които, за съжаление, отново не откриваме условия за прилагане на няколко основни, според нас, принципа. А именно:

ПРИНЦИПНИ БЕЛЕЖКИ

Според текста на чл.91, където се разглежда субсидията от държавния бюджет за финансиране на висшите училища, в ал.4 категорично е посочено, че такава субсидия получават „държавните висши училища въз основа на броя на приетите за обучение студенти и докторанти”. Не формата на собственост на висшето училище трябва да е критерият, който да насочва финансови потоци към едно или друго висше училище. В Конституцията на Р България се гарантира равнопоставеност на формите на собственост, като в чл. 19 ал.2 е посочено: „Законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност.” Да, **парите трябва да следват студента, но без оглед на формата на собственост на висшето учебно заведение.**

Критерият за предоставяне на субсидия от държавния бюджет трябва да бъде само един – **нуждите на страната в настоящия момент и в близкото бъдеще от кадри с точно определени професии и специалности.** Идентифицирането на тези нужди и извеждането им като основен критерий за финансиране обучението на студенти, обучаващи се именно по тези професии и специалности, ще е предпоставка за преодоляване на задълбочаващото се несъответствие между конкретните нужди на стопанството от квалифицирани специалисти и квалификационната структура на висшето образование.

Наложителна е промяна и в **критериите за акредитация** на висшите училища. Настоящите критерии доведоха до значителни несъответствия между образованието и **изискванията на работното място** в нашата страна спрямо средноевропейските стойности.

Прилагането на посочените принципи се налага и от изводите, направени от експертите на БСК през последните години.

Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес осъществява проект „Разработване и внедряване на информационна система за оценка на компетенциите на работната сила по браншове и региони“ по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2007 - 2013. В рамките на проекта през 2010 година са направени анализи на възможностите и тенденциите за технологично развитие на българските предприятия, на пазара на труда, на образователната и професионално-квалификационна структура на зетите и работната сила, на състоянието и проблемите на оценяването на компетенциите на работната сила. Подготвени са предложения за нормативни промени за недопускане на недостиг на работна сила.

Един от основните изводи, направени в рамките на проекта е, че **съществува задълбочаваща се тенденция за несъответствие между приоритетите на образователната система и потребностите на бизнеса**. Като тревожни могат да се определят и значителните **несъответствия между образованието и изискванията на работното място** в нашата страна спрямо средноевропейските стойности.

Задълбочава се тенденцията на **съществено намаляване на обучаващите се в образователно-квалификационна степен „доктор“**, което създава условия за сериозно намаляване на зетите в сферата на науката и научните изследвания. Тук изоставането в сравнение с другите страни от Европейския съюз е най-голямо. При това положение трудно може да се очаква сериозно развитие на науката, научните изследвания и иновациите в България, въпреки определянето им като европейски и национален приоритет.

Като изразяваме безпокойство от посочените тенденции, предлагаме да се предприемат действия за преодоляване на изоставането в системата на висшето образование спрямо аналогичните показатели в Европейския съюз и за по-пълно съответствие с потребностите на икономиката. Важни са следните спешни действия:

- Осъществяване на политика на диференцирано финансиране на висшите училища и професионални направления единствено според професионалната реализация на завършилите и при отчитане потребностите на икономиката.
- Разработване на ефективен съгласувателен механизъм при планиране и утвърждаване на приема във висшите учебни заведения с активното участие на бизнеса.
- Ефективно функционираща система за информация и анализ на реализацията на завършващите отделните образователни степени по професионални направления. Това ще бъде необходимата база за последващи действия за съответствие между приема на студенти по професионални направления и реалните потребности на бизнеса от кадри.
- Създаване на стимули за продължаване на образованието в степен „Доктор“.

БОЖИДАР ДАНЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА